

Bu Sayıda...

“Modernlik iki karşıt kavram olan teknoloji ve özgürleşmenin karmaşık bir birlikteliğidir” (Wallerstein, 1998: 125). Bu karmaşık etkileşim hali teknik anlamda yaşanan ilerlemeye ek olarak internet ve dijitalleşme ile beraber daha müphem bir hale evrilmiştir. Yükselen milliyetçilik hareketleri ile beraber bir yandan eşitlik ve özgürlük söylemleri dikkat çekerken, bir yandan da bireysel ya da toplumsal olarak veya uluslararası kuruluşların oluşturduğu ve beslediği özgürlük karşıtı atmosferde yabancı düşmanlığı ve ırkçılık hareketleri ortaya çıkmaktadır. Başka bir ifadeyle Postmodern atmosferde gerçekleşen “kabileleşme eğilimleri” söylem (eşitlik ve özgürlük) ile eylem (yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa varan milliyetçilik) arasında farklılaşmaya ve belirsizliğe sebep olmaktadır. Geleneksel toplumlar modernleşirken temel motivasyonları her şeyin daha iyiye gideceği yönündeydi. Modernleştiğçe toplumların daha fazla huzur ve refaha sahip olacakları savı zamanla eleştirilmeye başlandı. Modernist düşüncenin eleştirilmesi ve geleneksel düşünceden daha “ileri” bir aşama olduğu inancının sarsılması modernizm sonrası bir döneme girildiği şeklinde yorumlanmaktadır. Her ne kadar kimi düşünürler yeni dönemin de modernite içinde ele alınabilecek bir modernizm yorumu olduğunu düşünseler de postmodern düşünce modernizmin büyük anlatılarını kökünden sarsmıştır.

Postmodern dönemde toplumu ele alıştan tarih yazımına kadar birçok köklü değişim yaşanmaktadır. Bu köklü değişimler postmodern dönemi modern dönemden ayırıştırırken aynı zamanda bir zihniyet değişimini de beraberinde getirmektedir. Bilginin kaynağının ve anlamının farklılaşması, hakikat fikrine olan imanın sarsılması ve müphemliğin güçlü bir figür olarak karşımıza çıkması postmodern dönemi modern dönemden farklılaştırmaktadır. Postmodern dönemin temel ayırıştırıcı yanlarından biri çoğulcu toplum yapısına olan inancın güçlenmesidir. Modern toplumun öngördüğü toplum yapısından farklı olarak postmodern toplumda çok farklı kimlik, grup ve toplumsal hareketler ön plana çıkabilmektedir.

Modern dönem sonrası toplum üyelerinin gündelik hayatlarının farklı ve birçok noktasına aynı anda müdahil olan postmodernizm bunun yanı sıra zihin ve ruh dünyasının da inşasında etkin bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Tıpkı sınırları tamamen belirgin bir postmodernite tanımı yapamamız gibi postmodernizmin başlangıcı hakkında da kesin bir tarih vermemiz güçtür. Fakat mevcut literatür-

den hareketle ikinci dünya savaşı sonrası dönem yaygın olarak postmodernizmin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Yukarıda not ettiğimiz modernizm ile postmodernizm arasındaki ayrıştırıcı durumlara ek olarak bu iki dönemin birbirinden tamamen ayrıştırılamayacağını da yine mevcut çalışmalardan öğrenmekteyiz. Bu bağlamda “modernliğin radikalleşmesi” hali olarak postmodernizmi ele almamız da mümkündür. Tüm bu farklı bakış açıları ışığında postmodernizm konusunun çok boyutlu bir şekilde ele alınması bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bizim bu sayıda yapmaya çalıştığımız gibi postmodern dönemi anlama girişimimiz başladığı andan itibaren, konuya bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşarak siyasetten, felsefe ve tarihe, sinemadan sosyal medya ve gündelik hayata kadar birçok konu ile farklı isim ve örnekler üzerinden postmodernizm farklı veçheleri ile ele alınmalıdır.

Bu sayımızda postmodernizm tartışmalarına odaklı gündem, araştırma makalesi, söyleşi ve kitap tahlilleri bölümleri bulunmaktadır. Gündem yazılarının ilki Mehmet Sebih Oruç’un *Postmodernite ve Dijital Medya: Sembiyotik İlişkiyi Görmek* adlı yazısıdır. Oruç, yazısında özellikle Twitter ve Instagram üzerinden verdiği örneklerle dijital dünya ile postmodernite arasındaki ilişkiyi irdelemektedir. Diğer gündem yazısı ise Kamil Ergenç’in *Gösterişli Bir “Kültür” Olarak Postmodernizm* adlı çalışmasıdır. Bu çalışmada Ergenç, bir kültür olarak ele aldığı postmodernizmin eleştirisini yapmaktadır. Söyleşi bölümünde Büşra Nur Topal’ın Semra Metin Bilici’ye yönelttiği sorularla Bilici, postmodern dönemdeki özellikle müphemlik kültürü üzerine tahlil yapmaktadır. Araştırma makaleleri bölümünde İkrâm Filiz, *Bauman’da Katı ve Akışkan Modernite* adlı çalışmasında ünlü sosyal bilimci Zygmunt Bauman’ın modernite görüşleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Filiz, modernitenin anlam kırılmalarıyla nereye doğru evrildiğini Bauman üzerinden araştırmaktadır. Murat Coşkun, *Tarihyazımından Tarih Yapısökümüne: Tarihe bir Metin Olarak Yaklaşmak* adlı çalışmasında, tarih yazımını postyapısalcı bir perspektifle ele almaktadır. Coşkun, postmodern düşünürlerin tarihi nasıl tasavvur ettiklerine dair de tarih yazımı üzerinden çalışmasını genişletmektedir. Bir diğer araştırma makalesinde Aydın Aktay, Godfather filmiyle güçlü benzerlikleri olan *Çukur* dizisinin mahallelilik kavramı etrafında yorumlamaktadır. Amine Nur Uyan, *Distopyalarda İktidar ve Mekan İlişkisi: Equilibrium ve THX 1138 Film Örnekleri* adlı çalışmasında distopik filmlerde iktidarın mekanı nasıl kullandığı ele alınmaktadır. Uyan, örnek olarak seçtiği filmleri ciddi bir titizlikle seçerek distopik filmlerdeki iktidar ve

mekan ilişkisi bağlamında ortak noktalar üzerine yoğunlaşmaktadır. *Premodernite ve Postmodernite Kıskaçında Müphemlik* adlı çalışmasında Salich Tzampaz, tarihsel çerçevede müphemlik kavramını ele almaktadır. Tzampaz, dini metinlerin yorumlarından postmodern düşünürlerin görüşlerine kadar müphemliğin seyri üzerine çalışmasını geliştirmektedir. Halil Peçe, *Postmodern Toplum, Siyaset ve Türkiye* adlı çalışmasında postmodernizm ve postmodern toplum özellikleri üzerinde durarak bunların nasıl bir yeni tarz siyaset anlayışı ortaya çıkardığı üzerine yoğunlaşmaktadır. Peçe, bu yeni tarz siyaset anlayışının Türkiye’de siyaseti nasıl etkilediği üzerine örnekler vererek çalışmasını nihayetlendirmektedir. Habibe Temizsu, *Postmodern Oryantalizm Bağlamında Nietzsche’nin Doğu’ya Bakışı Üzerine Bir Değerlendirme* adlı çalışmasında doğuyu yeni bir konseptte ele alan postmodern oryantalist üzerine çalışmıştır. Temizsu, yeni tip postmodern oryantalist perspektifle Nietzsche’nin görüşlerinin nasıl bir ilişki içinde araştırmaktadır. Hamide Değer, *Sapere Aude’den Carpe Diem’e: Postmodernizm ve Toplumsal Hareketler* adlı çalışmasında postmodernizm ve toplumsal hareketler ilişkisini irdelemektedir. Değer, modern toplumdaki postmodern topluma toplumsal hareketlerin nasıl dönüşüme uğradığı üzerine odaklanmaktadır. John D. Capotu’nun *Tanrı Tecrübesi ve İmkansızın Aksiyolojisi* adlı önemli makalesi Yasin Aktay tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Kitap değerlendirmesi bölümünde ilk olarak Hale Nur Uyanık, Adem İnce’nin *Varoluşun Tınısı: Modernite ve Yaşama Sanatının Yitimi* adlı eserini tahlil etmektedir. Mehmet Ali Aydemir, post-truth tartışmaları çerçevesinde Lee McIntyre’nin *Hakikat Sonrası* eserini incelemektedir. Osman Atasoy ise, Yasin Aktay ve Abdullah Topçuoğlu’nun derlediği *Postmodernizm ve İslam, Küreselleşme ve Oryantalizm* adlı eseri incelemektedir. Son olarak Bilsen Uygur, Faruk Karaaslan’ın *Bir Müslüman Nasıl Bakmalı?* serisinden *Bir Müslüman Modernleşme ve Modernizme nasıl Bakmalı?* eseri tahlil edilmektedir.

Yukarıda özetlediğimiz gibi postmodernizm perspektifinden farklı meseleleri ele alan gündem, araştırma makalesi, söyleşi ve kitap tahlilleri ile çok geniş bir tartışma alanına sahip örnekler sunan bu sayımızın postmodernizm konusunun daha iyi idrak edilmesi ve yeni çalışma ve tartışmalara kapı aralması dileğiyle.

Önümüzdeki sayıda *Göç ve Hafıza*’yı ele alacağımız dosya konusunu, bir sonraki sayıda ise *Afet* dosya konularıyla buluşmak üzere iyi okumalar diliyoruz.